tmmob şehir planlama mimar ve mühendisleri odası

HABER BÜLTENİ

Sahibi : Öznur ÖZER
Sor. Yön. : Yusuf OKÇUOĞLU
Tel : 25 52 83/5
Adres : Konur Sok. 4/2
Yenişehir - Ankara

TEMMUZ - AĞUSTOS - 1980 35

BAŞYAZI :

ALINAN YENİ EKONOMİK ÖNLEMLER ÜZERİNE

TURGUT KARAGÖZ
Şehir Plancısı

1979 yılı sonunda işbaşına gelen Demirel azınlık hükümeti, kapitalist bunalımı geçiştirmek için birtakım önlemler aldı kendince. Bunların en önemli ikisi sırasıyla, KİT'lerin sübvansiyonlarının kaldırılması, diğeri ise artan faiz oranları.

İlk olarak, her türlü yığınsal iletişim araçlarını büyük bir incelikle kullanan para piyasasına göz atalım. Bankerlerin ağırlıklarını göstermeleriyle başlayan yarışa, bankalar da katılınca türlü kesimler de tepkilerini göstermeye başladılar başında. Özellikle büyük holding ve bankaların dışındaki, bunlardan «bağımsız» girişimci gruplar, artan kredi faiz oranlarının Türkiye'de yatırım oranının düşeceğini ve bu düşüş sonucunda üretimin de azalması sonucu enflasyonun yeniden yükseleceği, alınan önlemlerle daha büyük ekonomik bunalımların kaçınılmaz olacağını öne sürüyorlar.

Bunun yanısıra, bankerler, faiz oranlarının serbest bırakılması sonunda bazı büyük bankalar dışında kamu bankaları ve daha küçük bankaların bu yarıştan kayıpla çıkacağını, küçük bankaların yok olacağını, kendilerinin ise etkilenmeyeceğini söylüyor.

Türkiye'de en büyük iki holding (Sabancı ve Koç) ve bir banka (İş Bankası) ise bu konuda kaygı duymadıklarını açıklıyorlar.

Enflasyonun yüksek boyutlara erişmesi sonucunda getirilen bu ekonomik önlemler sonucunda, küçüklerin yokolması, büyüklerin büyüklüklerini pekiştirmesi süreci hızlanırken kentsel alanda taşınmazlar piyasası ve spekülasyon olgusu da payını almakta. Spekülasyon ve karaborsacılık gibi mal piyasası yanında daha kârlı şekle sokulan dolaysız para piyasası, bir yanda, birikimleri özellikle sanayi sermayesine aktarırken, diğer yandan taşınmazlar piyasasını olumsuz yönde etkileyecektir. Kentsel mekanda bu süreç başlamış durumda şu anda. Gayrimenkule bağlanmış para artık menkul değerlere yönelmekte, arzın yükselmesi ile de konut fiyatları düşme eğilimi göstermektedir şimdiden.

Başlangıçta belirttiğimiz iki büyük ekonomik önlemin bir diğeri de KİT'lerin sübvansiyonlarının kaldırılması, tüm kamu ekonomik kuruluşlarının özel işletmeler gibi işleyiş kazanmalarıydı. Devletin bu tür önlemleri almadaki temel amacı açıktır. Devlet bütçesinin gereksiz yüklerden arındırılması. Bu istem özellikle sanayi sermayesi için gereklidir. Bunun nedenini anlamak için son 20 yıla bakmakta yarar var.

1960 sonrası «sanayileşme hamlesi» DP döneminde oluşturulan altyapı üzerinde yükselmiştir. Bu dönemde oluşturulan temel alt yapı işgücü potansiyeli, birikim ve pazar, 60 sonrası gelişmenin sıçrama tahtası olmuştur. Fakat bu gelişimin başlangıcı daha önce 50'li yıllara doğru uzanır. 55'lerde tüketim malları yatırımlarında bir azalma gözlenirken, yatırım ve ara malları yatırımlarında (inişli - çıkışlı bir seyir izlese de) belirgin bir artış olmuştur. Doğal ki bu artışın başka değişkenleri de var, fakat burada belirtilmek istenen, devletin burjuvaziyi koruyucu ve geliştirici yapısı. Gerekli altyapı ve diğer yatırım girdilerini (cılız burjuvazi tarafından karşılanamayacak olan) devlet sağlıyor, gerekli gümrük duvarları vb. önlemlerle onları koruyor. Bugüne gelirsek; devlet ekonomik olarak, güçsüzdür. 60'ların altyapı yatırımlarının yeterli derecede geliştirilmesi, bunun yanında varolanların ekonomik ömürlerini yitirmiş olmaları, toplumsal ve ekonomik diğer girdilerin olumsuzlukları, devletin yapması gerekenleri daha ivedi bir duruma sokmaktadır. Bu nedenle, devlet, özellikle sanayi sermayesinin gelişmesini ve yatırım isteklerini gerçekleştirmesi için bütçesini yönlendirmek zorundadır.

Artan faiz oranları ve devlet bütçesinin «gereksiz» yüklerden kurtarılmasının sonuçları özellikle inşaat sektöründe nasıl gözleniyor?

Türkiye'de tekelleşme süreci, konut sektöründe de yaşanacaktır. Prefabrik ileri konut teknolojisi öncelikli olarak altyapısı hazır geniş kent arsaları gereksinmektedir. Devlet (bugünkü yapısı ile) sanayinin gelişmesi için gerekli yatırımları yaparken (yeni yollar, barajlar), büyük konut tekelleri de paylarına düşeni alacaklardır. Yeni yerleşim alanları da bunların ilk örnekleridir.

Kuşkusuz ki, ekonomik gelişme burada anlatıldığınca basit ve tek yönlü değil. Fakat burada diğerleri unutulmamak koşulu ile faiz oranlarının yükselmesi ve devlet bütçesinin düzenlenmesi arasındaki ilişki vurgulandı.

«FATSA OPERASYONU» GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Günlerce bazı basın organlarınca ortamı oluşturulmaya çalışılan «Fatsa Operasyonu», 11 Temmuz 1980 günü, Türkiye'de ilk kez 20 bini aşkın nüfuslu bir kentin tümüne karşı başlatılmıştır. Maskeli faşist militanların desteğinde başlatılan operasyonda, hiçbir ayrım gözetmeksizin 400 dolayında Fatsa'lı gerekçesiz gözaltına alınmış, piyasada serbestçe satılan ve yasaklama kararı olmayan kitaplar, örneğin Nazım Hikmet'in kitapları toplatılmıştır. Bir yandan hiçbir hukuk devletinde görülmeyen bir biçimde devletin maskeli muhbirler kullanması ve onların polisle birlikte ortak uygulamalara girmesi, diğer yandan Fatsa'da sıkıyönetim bile yokken temel hak ve özgürlüklerin bizzat devlet tarafından askıya alınması, demokratik hukuk devletinin en başta devlet güçlerince tanınmadığının belirgin kanıtıdır.

Çorum'daki faşist katliamın kamuoyunda bütün güncelliği ile tartışıldığı bir sırada, dikkatlerin başka bir düzlemde Fatsa'ya çekilmesi, arkasından Milli Savunma Bakanınca Fatsa'dakine benzer operasyonların sürdürüleceğinin açıklanması, Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda oldukça düşündürücüdür. Tüm kent halkının yerel yönetimde söz ve karar sahibi olduğu ve bu amaç doğrultusunda çabaların alabildiğine yoğunlaştırıldığı örgüt olan belediyenin ve belediye görevlilerinin operasyonun odak noktasını oluşturması bizler açısından düşündürücü bir başka yöndür.

Anayasa ve diğer yasalarda yer alan konut dokunulmazlığı, kişi dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği, haberleşme özgürlüğü, seyahat ve yerleşme özgürlüğü, kişi güvenliği gibi tüm temel hak ve özgürlüklerin hiçbir yasal dayanağı olmadan, hem de devlet güçlerince bir anda hiçe sayılması, halkımızın ve tüm demokratik kuruluşların vakit geçirmeksizin bu tür olaylara karşı tavır alma gereğini bir kez daha ortaya koymuştur. Temel hak ve özgürlüklerin her geçen gün daha fazla yok edilmesine karşı tüm demokratik kuruluşların halkımızla birlikte en etkin mücadele biçimlerini gündeme getirmeleri artık bir zorunluluktur.

TMMOB BASIN AÇIKLAMALARI

TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları ülkemizde son günlerde yaşanan bazı olaylar üzerine 17.7.1980 tarihinde bir basın toplantısı düzenlemişlerdir. Basın toplantısında aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir :

Yıllardır Anayasa'nın yerel yönetimlerin desteklenmesine ilişkin hükümlerini hiçe sayarak uygulamayanlar, Fatsa'da devrimci oluşum ve halkın yönetimi destekleyici çabaları karşısında rahatsız olmuşlardır. Çünkü, Fatsa'da oyların % 60'ını alarak devrimci bir aday Belediye Başkanlığına seçilmiş, soygunculuğu, spekülasyonu, karaborsacılığı önleme girişimleri başarıya ulaşmış, halk komiteleri aracılığıyla halkın yerel yönetime katılımı sağlanmıştı.

Bugün, siyasal iktidarın çeşitli sözcüleri «Fatsa'da suç işlendiğini», «Fatsa'da bir avuç militanın halkı baskı altında tuttuğu» vb. gerekçelerle operasyonu haklı göstermeye çalışmaktadır. Aynı çevreler şu soruların da yanıtını vermek zorundadırlar : Fatsa Belediye Başkanı «bir avuç militanın oyuyla mı seçilmiştir? Yerel yönetim suç işlediyse neden idari ve adli soruşturmaya yönelmeden «operasyon» yapılmıştır?

Günler boyu süren sokağa çıkma yasağının yasal gerekçeleri ve dayanakları nelerdir? Fikri Sönmez neden basına gösterilmemektedir? «Operasyon»da görev alan maskeli faşist-

(Devamı 2. Sayfada)

(1. Sayfadan Devam)

leri devletle kimler yanyana getirmiştir?

Türkiye Mühendis ve Mimarları emekçi halkın iradesini hiçe sayan, yasaları ayaklar altına alan bu karanlık gidişe, bir parçası oldukları emekçi halkla birlikte, karşıdırlar ve karşı olmaya devam edeceklerdir, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde üzerlerine düşen görevleri yerine getireceklerdir.

20.7.1980 tarihinde TÜM-DER, TÜMAS, TRT-DER, Ankara Tabip Odası, TÖB-DER, Halkevleri, TGS Ankara Şb., Çağdaş Hukukçular Derneği, TÜS-DER, Türkiye Ziraatçiler Derneği başkanları ile TMMOB Başkanı Yavuz Önen yaptıkları ortak basın açıklamasında emekçi halka karşı yoğun bir yoketme ve yıldırma savaşına girişildiği, faşist çetelerce cinayetlerin çiğnendiğini belrtmişlerdir. Açıklamada ayrıca şu görüşlere yer verilmiştir :

İçişleri Bakanı Çorum'da halka saldıran, yirmialtı yurttaşımızı kanına giren faşistleri «devletin yardımcıları» olarak niteleyebilmekte, böylece öldürülen masum yurttaşların yanında değil katillerin yanında açıkça yer alabilmektedir.

Yaşadığımız günlerde tüm antifaşist güçlerin geniş halk yığınlarını yönlendirici programlı ve kararlı bir çalışmayla kapsamlı bir mücadeleyi gerçekleştirmesi ertelenemez acil bir görev olarak ortada durmaktadır. Bizler, egemen sınıfların belirlediği alanda mücadeleyi sınırlamanın yenilgi ile sonuçlanacağı bilinci ile örgütlü, yaygın kapsamlı bir antifaşist mücadelenin gereğini vurguluyoruz.

Bizler, Türkiye öğretmenleri, teknik elemanları, memurları, sağlıkçıları, hukukçuları, tarımcıları, basın ve TRT emekçileri olarak emperyalizme, faşizme, şovenizme karşı mücadeleyi emekçi halkımızla birlikte ve tüm gücümüzle sürdüreceğiz.

ŞPMMO GENİŞLETİLMİŞ YÖNETİM KURULU 19 TEMMUZ 1980'de TOPLANDI

ŞPMMO Yönetim Kurulu, İşyeri Temsilcileri ve izleyici üyelerin katıldığı Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısında, İstanbul ve İzmir'deki Yüksek Mimar - Şehirci diploma ünvanlıların ŞPMMO'na kabulü, Belediyeler Planlama Hizmetleri Vakfı'nın çalışmaları ve ŞPMMO ile ilişkileri konularındaki gündeme ek olarak, üyelerin istemleri üzerine Ankara'da Raylı Toplu Taşınım Sistemi ve serbest şehircilik bürosu sahibi üyelerin sorunları konuları da görüşmeye açıldı.

Toplantıda ilk olarak Ankara'da güncel bir mesleki konu olan Metro projesi ile ilgili olarak Belediye'nin mesleki kitle örgütlerinin görüşlerini öğrenmek isteği karşısında ŞPMMO'nın konuya ilişkin çalışmaları irdelendi. ŞPMMO'nın halen bu konudaki değerlendirme çalışmalarını sürdürmekte olup, görüşlerini somut noktaları üzerinde toparladıktan sonra gereken açıklamada bulunmayı uygun gördüğü belirtildi.

İstanbul ve İzmir'deki Yüksek Mimar - Şehirci diploma ünvanlıların ŞPMMO'na kayıt olmak istemlerine ilişkin görüşlerin geliştirilebilmesi amacı ile, konu Genişletilmiş Yönetim Kurulu'nda tartışmaya açıldı. Toplantıda, bu kişilerin kayıt edilip edilmemeleri hususu şu yönleri ile irdelendi :

* TMMOB Yasası ve Tüzüğünün ve ŞPMMO tüzüğünün ilgili maddeleri uyarınca bu kişilerin ŞPMMO'na kayıtları konusunda hangi kriterlerin esas alınması gerekmektedir : Diploma ünvanı veya iştigal alanı kriterleri ayırımı;
* Bu kişilerin ŞPMMO'na kaydolmak istemlerinin nedenleri ve sonuçlarının, ŞPMMO'nın mesleki kitlesi içinde diğer üyeler arasındaki konumlarının ne olacağının ve mesleki ne gibi haklara sahip olacaklarının önceden tanımlanması;
* Bu kişilerin mesleki kitle içindeki konumlarının önceden tanımlanmasının, mesleki uygulama alanımızda uzmanlık ayırımı tanımlarıyla ele alınması; «ŞPMMO bünyesinde farklı disiplinlerden olup, iştigal alanı birbirine yakın olan üyelerin yer alması, bu üyeler arasında mesleki haklar açısından bir fark yaratacak mıdır? sorusunun yanıtlanması;
* Bu konunun, ŞPMMO üyelerinin mesleki denetimleri açısından önemi bulunmaktadır. Halen, ŞPMMO etkin bir mesleki denetim kurabilmiş değildir. Değişik disiplinlerden kişilerin ŞPMMO'na kayıtlarının mesleki denetimi etkinleştirilme çabalarını nasıl etkileyeceğinin açıklığa kavuşturulması;
* Mesleki kitlesel ve demokratik mücadele içinde yer alan ŞPMMO'nın, bu anlamdaki örgütsel gelişmelerine, bu kişilerin katılımlarının ne olabileceği;
* Ve bu kişilerin ŞPMMO'na kaydolmaları durumunda farklı eğitimlerden gelen üyelerin bir araya gelmesinin «mesleki kişilik» üzerine etkilerinin ne olabileceği;

Yukarıdaki noktalarda yapılan tartışmalarla, konunun genel bir irdelenmesi yapılmıştır.

Belediyeler Planlama Hizmetleri Vakfının kuruluş amaçları doğrultusundaki faaliyetlerinde karşılaştığı darboğazların irdelendiği toplantıda, Vakıf Yönetim Kurulundan Cengiz TÜRKSOY Vakfın çalışmaları hakkında bilgi

(Devamı 3. Sayfada)

TMMOB ÇALIŞMALARI

BÜLENT TANIK

Şehir plancısı, TMMOB II. Bşk.

«Umutsuzluğu tespit etmek umudun kendisidir.»

1979'un sonuna doğru hakim sınıflar baskı, terör ve sindirme politikalarını hızla yoğunlaştırdılar. Temel hak ve özgürlükler bugüne kadar görülmedik boyutlarda yok edilirken, örgütlenme özgürlüğü de bunun dışında bırakılmadı. Yığınların her türlü siyasal etkinliği yasaklar ve faşist çeteler tarafından engellenip sabote edilirken, devrimci, demokrat, aydın her türlü yurtsever ses susturulmaya çalışıldı. Birbiri ardına gelen bu saldırı ve darbeler o kadar ustalıklı düzenlenmiş ve o kadar kesindi ki, buna karşı koyması beklenen güçlerin örgütlülük ve bilinç düzeyi ve programları yığınlar için yeterli bir umut ışığı olamadı. Bunun sonucu kitlelerde başgösteren tevekkül ve kanıksama, önder kadrolarda da isteksizlikten yılgınlığa bir dizi olumsuz sonuç doğurdu.

Bütün bu olumsuzluklardan kendini kurtarabilen, diri unsurların bu güne kadar sürdürdükleri olumlu mücadele unsurları ise, bütüne damga vurabilme sistemliliğine ulaşamadığı için yapılan bir yığın olumlu iş de genel gerileyişin içinde varlığını hissetiremedi.

Demokratik kitle hareketinin ve örgütlenmesinin, 1977 - 1978'deki başarılı yükselişi, diğer birçok kitle örgütüne nazaran TMMOB'nde 1979'un ortalarına kadar sürdü ve Eylül'ün 19'unda parlak bir eylemle noktalandı.

TMMOB'nde filizleri atılan geniş çalışan kesimlerin ülke çapında ve mekana yapışık birlikteliğine yönelik ortak çalışma programı kendisini bir adım ileri götürecek Çalışanlar Kurultayı'na ulaşamadan parçalandı. Peşi sıra demokratik kitle örgütleri ya kapatıldı ya da tek tek pasifize edildi.

19 Eylül'den bu yana dokuz ayı aşkın bir süre geçti : Suskun, etkisiz bir bekleyiş dönemi. Bu süre içinde şubeler, odalar, birlik genel kurulları yapıldı.

«3 aylık kısa dönemli çalışma programı» hazırlandı, ancak ne bunu ne de başka önerileri hayata geçirecek enerjiyi, gücü kimse kendinde bulamadı.

Genel olarak solun hemen bütün kesimlerinin kitlelerden koparıldığı, daha dar mücadele alanlarına zorlandığı bu dönemde de çaresiz TMMOB daha alçak gönüllü görevler yüklenmek zorunda kaldı... ve giderek bu alçak gönüllü görevler, artık, zaten basın tarafından dikkate alınmayan günlük rutin bildiriler hazırlama ve hiçbirşey üretmeyen, çoğunlukla da zorla toplanabilen toplantılar düzenlemeye dönüştü...

Küçük burjuva alışkanlıkları, kısır siyasi çekişmeler ve mücadeleyi sol içi mücadeleyle sınırlı görme TMMOB özelinde de çeşitli sonuçlara yol açtı. Tıpkı diğerlerinde olduğu gibi onun işlememesine neden oldu. Ve tıpkı her yerde olduğu gibi siyasal platformlardaki düzelmelere koşut olarak buralar da düzelecektir.

Ancak yaşadığımız 9 aylık dönemi TMMOB örgütlenmesinde etkin olan bütün güçlere, kuruluşundan bu yana geçen zamanın üçte biri devrimcilerin yönetiminde geçen örgütümüzü kıyasıya irdeleme olanağını ve zorunluluğunu getirmiştir. Bu şans iyi değerlendirilmelidir.

Böyle bir irdeleme temel olarak genel kurulda yapılabilirdi. 60 kişinin söz aldığı 26. Genel Kurul, genel olarak kurulu konuşmalarla tüketildi denebilir... Bununla birlikte ancak öze yönelik bir kaç tespitin yapıldığı genel kongreden çok az kişinin izlediği ve oy birliği ile geçen bir «Yeni Dönem Çalışma Esasları» komisyon raporunu belirtmek gerekir.

TMMOB'nin karşı karşıya bulunduğu bir çok sorun vardır : Kadro sorunu, mali sorun, odalar arası bütünlük, merkez yapısının işletilmesi, gruplar, bilgi üretim ve bunları aktarım, örgütlenme ve program sorunları.

Bu ve benzeri diğer sorunlar yanında taktik siyasi dayatmalar bir yana bırakılırsa TMMOB yönetiminde geçmişe göre bir yeni arayış, dayanışma gereğine inanç izleri görmek mümkün. Henüz bir genel sekreter seçilmemiş olmasına rağmen odaların birlik borçlarını 20 ayda ödemek üzere bono vermeyi kabul etmeleri, COPISEE'de geçen yıl kabul edilemeyen yönetim sorumluluğunu kabul etme eğilimi, danışma kurulunda da görüşülecek program hazırlık çalışmaları, vb. ortak eylemler, iyiye gidiş belirtileridir.

9 ayın ardından dağın fare doğurmaması hepimizin aktif katılımıyla olacaktır. Hedef mühendis ve mimar kitlesinin devrimci dönüşümü olmalıdır.

(2. Sayfadan Devam)
verdi. Toplantıda Vakfın, örgütsel ve mali sorunlarının iki temel darboğazı oluşturduğu, bugüne dek belediyelere hizmet götürmek amacını gerçekleştiremediği ve bu anlamda somut çalışma programını gerçekleştiremediği belirtildi. Vakfın halen bir ölçüde şehir plancılarına planlama işi sağlamaktan öte faaliyete giremediği; ancak gelecekte, esas amaçları doğrultusunda öncelikle mali çıkmazlarını aşması gerektiği vurgulandı.

Toplantıda son olarak serbest çalışan şehir plancılarının ilişkileri ve özellikle son imar planı ihalesinde % 35 dolayına düşen fiyatlar ve plancıların birbirine para teklif etmesi ve istemesi konuları görüşülmüştür. Toplantının başında bu konunun gündeme alınıp alınması tartışılmış, çoğunluğun konunun gündeme alınması yönündeki eğilimi üzerine gündemin son maddesi olarak konu tartışılmıştır.

Yukarıda belirtilen konularda eleştirilen üyeler, konu gündeme geldiğinde, bu konunun serbest büro sahibi şehir plancılarının sorunlarına ilişkin toplantıda tartışılması isteminde bulunarak, kısa bir açıklamadan sonra toplantıyı terketmişlerdir. Daha sonra yapılan tartışmalarda konunun Yönetim Kurulunca ele alınması ve bu tür davranışların yinelenmesini önleyici girişimlerde bulunması eğilimi ağırlık kazanmıştır.

SERBEST BÜRO SAHİBİ ŞEHİR PLANCILARININ TARTIŞILDIĞI TOPLANTI 3 AĞUSTOS 1980'DE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Serbest büro sahibi şehir plancılarının sorunlarının tartışılarak çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi amacıyla ŞPMMO tarafından 3.8.1980 günü bir toplantı düzenlendi. Toplantıya, serbest büro sahibi ŞPMMO üyelerinin yanısıra diğer üyelerden çok sayıda izleyici katıldı.

Toplantıda, ilk olarak ŞPMMO Başkanı A. Öznur ÖZER, mesleki kitlesel ekonomik haklarının korunabilmesi için ŞPMMO yönetmeliklerinin etkin biçimde kullanılmasıyla mesleki denetimin sağlanmasına çalışılacağını ve bu uygulamanın yanısıra, özellikle son yıllarda serbest şehir plancılarının (özellikle F grubu) artışına karşın ihale edilen imar planları sayısının azlığının yarattığı istem - sunum dengesizliğinin giderilebilmesi çalışmalarının da sürdürüldüğünü belirtti. Bu çalışmalar kapsamında Mart 1980'de İmar İskân Bakanlığı'na yapılan girişimle, Ehliyet Belgesi Yönetmeliği değişikliği çalışmalarının hızlanması ve mevzi imar planlarının yapımında da ehliyet belgesi koşulunun aranması isteminde bulunulduğunu açıkladı.

Daha sonra, üyeler İller Bankası'nın son imar planı ihalesi sırasında ortaya çıkan % 65'e kadar varan fiyat düşürme olayları ve yüklenicilerin birbirlerine imar planı işlerini devretmeleri ve para vermeleri için aracılık yapma önerilerinde bulunmaları konularını tartışırlar; konu ile ilgili üyeler açıklamalarda bulundular. Toplantıya katılan diğer üyeler de bu konulardaki kişisel görüşlerini ve yorumlarını sundular.

Yakın geçmişte meydana gelen bu ve benzeri diğer olayların tartışılmasından sonra, genel anlamda bugüne dek ortaya çıkan sorunların temel nedenlerinin tartışılmasına geçilerek, bazı üyeler tarafından kısa ve uzun dönemli çözüm önerileri getirildi. Sorunun temelinde, imar planı yapım işinde, bu işi yapan yüklenici sayısının mevcut iş sayısına oranla fazla olmasının yer aldığı, bunun sonucu çıkar çatışmaları ile ihale bedellerinin aşırı oranlarda düşürüldüğü, ayrıca bu sistem içinde imar planı dağıtım işlerinin hakça olmadığı, bu durumun ise pek çok serbest büro sahibi şehir plancılarını ekonomik güçlüklere götürdüğü görüşleri belirtildi.

Bu tür sorunların çözümlenebilmesi için üyeler tarafından çeşitli öneriler getirildi. Genel anlamda getirilen bu önerilerin daha ayrıntılı olarak incelenmesi ve toplantıda ortaya çıkmamış olabilecek diğer çözümlerinde geliştirilebilmesi amacıyla bir komisyonun kurularak hemen çalışmaya başlamasına karar verildi. Komisyon üyeleri olarak; Bülent COŞKUN, Cahit KALENDEROĞLU, Ali Ulvi ULUBAŞ, Köksal KILIÇLI ve Erhan BENLİ seçildiler. Komisyonun çalışmalarını 23 Ağustos 1980'e kadar tamamlamasına karar verildi.

ŞPMMO PLANLAMA DERGİSİ HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

ŞPMMO, giderek genişleyen kitlesiyle birlikte toplumsal olgularla olan yakın ilişkilerini artırmayı ve hızla değişmekte olan bir toplumsal yapıda üzerine düşen işlevleri yerine getirmeyi görev bilmektedir. ŞPMMO, bu tür ilişkilerinde kullanabileceği araçlardan birisi, ama en önemlilerinden birisi olan yayın çalışmalarında yeni bir aşamaya gelmiş bulunmakta ve olanaklarını zorlayarak Planlama Dergisi'nin çıkarılabilme koşullarını araştırmaktadır.

Planlama Dergisi'nin çıkarılmasında hiç şüphesiz en önemli sorunlarından birisi akçasal olanakların çok kısıtlı olmasıdır. Yapılan çalışmalar, bir süre için de olsa bazı yan gelir olanaklarının (reklam gelirleri gibi) yaratılmasıyla Planlama Dergisi'nin çıkarılabileceğini ortaya koymuştur. Ancak akçasal olanakların yaratılabileceğini varsaysak bile, bir dergi çıkarmanın getireceği bazı yan yükümlülükler (derleme, araştırma, mizampaj vb.) vardır ki, bunlar derginin sürekliliğinin sağlanması açısından çok önemlidir. Bu konuda, ŞPMMO kitlesinin büyük destek sağlayacağına inanıyoruz.

Planlama Dergisi'nin geniş bir kitleyle iletişim kurma gereği, doğal olarak derginin içeriğinin saptanmasında belirleyici öge olacaktır. Derginin içeriği hakkında hazırlanan öneri taslağı aşağıda sunuyoruz.

* Yerli ve yabancı yayınların tanıtılması,
* Planlama kuramı ve uygulamalarıyla ilgili çeviriler,
* Planlamayla ilgili makaleler,
* Planlamayla ilgili güncel yorumlar,
* Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet dönemine ilişkin planlama deneyimleri, belgeler, yasalar, içtihadlar.
* Yerel yönetimlerde örgütlenme biçimleri üzerine dünyadan ve Türkiye'den örnekler,
* Belediyelere pratik konularda yardımcı olabilecek çalışmalar,
* Belediyelerin kendi sorunlarını aktarıp, tartışabildikleri yazılar,
* Belediye yetkilileriyle yapılan söyleşiler,
* Gezi notları.

Önerilen ve önerilebilecek benzeri konular, derginin olabilirliği hakkında düşünceler, ilgili konulardaki birikimler, derlemeler, araştırmalar, hakkındaki görüş, öneri ve kaynakların ŞPMMO Yayın Kurulu'na iletilmesi gelecek çalışmalar için yararlı olacaktır. Tüm üyelerimizin bu konudaki katkılarını bizden esirgemeyeceğine inanıyoruz.

ODTÜ - ŞBPM PLANLAMA EĞİTİM PROGRAMINI GELİŞTİRME SEMİNERLERİNİN İKİNCİSİ YAPILDI

İlki, dizi olarak 20, 27 Temmuz ve 3, 10 Ağustos 1978'de gerçekleştirilen «Planlama Eğitim Programını Geliştirme Seminerleri»nin ikincisi 29 Mayıs 1980'de ODTÜ - Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde yapıldı.

Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Prof. Dr. İlhan TEKELİ tarafından hazırlanan «ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Eğitim Programı'nın Yeniden Düzenlenmesi Üzerine Düşünceler» başlıklı «Planlama Eğitim Programını Geliştirme önerileri I» tartışmaya açıldı. Seminere öğretim üyelerinin ve öğrencilerin katılımları çok düşük oldu.

Seminerde ilk olarak Prof. Dr. İlhan TEKELİ düşüncelerini özetledikten sonra, ŞPMMO özetle, aşağıdaki görüşleri sundu :

Bugün ülkemizde planlama uygulama alanının sorunları yalnızca yasal çerçeve içindeki kurumsallaşmış planlama eylem alanına temellendirilemez. Mevcut kurumsal yapının kaynaklandığı piyasa ekonomisi koşulları da, planlama eylemlerinin uygulanma alanlarını olumsuz yönde etkilemektedir. İşte bu nedenle, planlama eğitim programının temellendirilmesi önerilen «Politika Konsantrasyon Alanları»nın (PKA) belirlenmesinde, yalnızca kurumsallaşmış planlama uygulama alanının sorunlarının temel alınması yeterli olmamaktadır. Bunun yanında yetişecek plancıların mezun olduktan sonra karşılaşacakları «gerçek planlama yaşamına göre» donatılmaları gerekir. Bunun içinde, Eğitimin ve Bölümün dış çevre ile işlevsel ilişkiler içine girmesi, öğrenciye daha eğitimi sırasında meslek alanını tanıtıcı olması gerekir. Bu doğrultuda ŞPMMO Bölüm ile dış çevre arasında köprü görevi üstlenmeye ve bu bağlamdaki ilişkileri kurmaya hazırdır.

Öte yandan, değindiğimiz görüşlerin gerçekleşmesi için «Katılımcı Eğitime» ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bunun içinde öğretim kadrosunun ve verdikleri eğitimin mesleki uygulamalardan kopuk olmaması gerekir.

Planlama uygulama alanıyla eğitim arasındaki ilişkilerin, önerilen eğitim programında PKA'na temellendirilen her hüner alanı için geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan, önerilen eğitim programında belirtilen hüner alanlarından mezun olacak plancılar, «Planlama eyleminin gerçek anlamda kurulabilmesi» ortak amacı etrafında birleşerek, kendi hüner alanlarının bu amaca ulaşmadaki rolünü ve yerini kavrayabilmeli ve mesleki uygulamaların da bu yönde sürdürmelidirler.

Seminerde, ikinci görüşü öğrenci temsilcisi sunmuştur. Özet olarak, eğitimde kuram ve uygulama arasındaki ilişkilerin kurulması ve planlama öğrencilerinin hizmet alanlarını tanıyarak eğitilmeleri gereği belirtilmiştir.

ŞPMMO, planlama eğitim programını geliştirme yönünde, bundan sonra yapılacak çalışmaların başarılı sürmesini ve somut sonuçlara ulaşmasını bekler. Çünkü yıllardır süregelen eleştirilere, tartışmalara dayanarak getirilen somut önerilerin hayata geçirilmesinin zamanı gelmiştir. ŞPMMO bu konudaki çabalarda üstlendiği görevlerini bundan sonrada sürdürecektir.

TEZ ÖZETİ

Konu : «TÜRKİYE'DE ULAŞIM SİSTEMLERİNİN GELİŞİM SÜRECİ VE MEKANSAL YAPIYA ETKİLERİ»

ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Bölge Planlama Yüksek Lisans Tezi, 154 sayfa, Kasım 1979, Saffet ATİK, Tez Yöneticisi : Asst. Prof. Dr. Tansı ŞENYAPILI.

Ulaşım sistemlerinin gelişimi ile ekonomik ve mekansal yapıların gelişimi arasında nedensel ilişkilerin varlığı bilinmektedir. Ulaşım sistemlerindeki gelişmelere koşut olarak ekonomik büyüme ve/veya kalkınmanın elde edildiği, mekansal oluşumların karmaşıklaştığı ve belirginleştiği kuramsal ve ampirik olarak kanıtlanmıştır.

Tezde genelde amaçlanan anılan yapılar arasındaki ilişkilerin varlığı ve yönünün ülkesel ölçekte —Türkiye deneyimi gözetilerek— sayısal olarak saptanmasıdır. Kullanılan kuram ve teknikler araştırmayı coğrafi - istatistiki bir yaklaşım biçimine sokmuştur.

Ulaşım sistemleri ile ekonomik ve mekansal yapılar ve bunların temeldeki belirleyicileri kuşkusuz durağan değillerdir. Bu gerçek gözetilerek irdelemeler farklı zaman kesitlerini içeren bir *süreç içinde ve gelişmeleri nedenleyen* politik ve ekonomik güdüler değerlendirilerek yapılmıştır.

Araştırmada demiryolu ve karayolu ağları ve bunların topolojik irdelemelere olanak sağlayacak olan çizgileri ulaşım sistemlerinin göstergeleri varsayılmıştır. G.S.M.H. değerleri ekonomik büyümenin, kentsel nüfus büyüklükleri ve ülke düzeyinde dağılımları da mekansal yapının göstergeleri olarak değerlendirilmiştir.

İrdeleme ülkede ilk demiryolunun kurulduğu 1860 yılından başlamaktadır. 1860 - 1923 döneminde yarı koloni tipi bir ekonomide artı ürünün en ucuz yoldan drenajını sağlayan ve topolojik açıdan işletici çıkarlarını en üst düzeye ulaştıran «ağaç tipi» demiryolunun bu biçimlenişindeki güdüler araştırılmıştır. Anılan formun kentleşmeye etkileri bilgiye uzaklık nedeni ile ayrıntıda irdelenememiştir. Bu formun elde ediliş amaçlarına uygun olarak, Osmanlı Türkiye'sinde demiryollarının kurulduğu bölgede ekonomik gelişmenin elde edildiği, ancak bundan işletici ülke ekonomilerinin yararlandığı sayısal olarak saptanmıştır.

Cumhuriyet Türkiye'sindeki gelişmeler 1923 - 50 ve 1950 - 75 dönemlerinde araştırılmıştır.

1923 - 50 yıllarında ulaşım sistemleri —özellikle demiryolları— milli ekonominin hizmetinde kaynakları harakete geçirme amacına yönelik olarak *geliştirilmiştir. Demiryolları* politikasının temelleri «milli ekonomi, milli bütünlük, milli savunma» olarak tanımlanmaktadır. İmparatorluk dönemi gelişmelerine gösterilen karşı çıkıcı tutum ulaşım sektöründe de izlenebilmektedir. Özellikle 1935'lerden sonra «İltisak hatları» yapımı ile demiryolları ağaç şemadan topolojik olarak kullanıcı çıkarlarını üst düzeye çıkaran ve «çelik çemberler» olarak nitelendirilen «ağ şema»ya dönüşmüştür.

Bu dönemde demiryolları gelişiminin kentleşmeyi *nedenlediği söylenemez.* Demiryolu ağında yer alan noktaların (kentlerin) topolojik erişilebilirlik göstergeleri (Shimbel - katz göstergeleri) ile kentsel nüfus büyüklükleri arasındaki korrelasyon katsayıları 1935 ve 1945 yılları için $r_1 = -0.15$ ve $r_2 = -0.07$ *olarak* 0.025 güven düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Ancak ilgi çekici olan katsayının eksi işaret almasıdır. Bu durum demiryollarının gelişmeyi yurt düzeyine yayma amacına yönelik geliştirilmesinden kaynaklanmıştır. Batı - Doğu yönündeki gelişim Orta ve Doğu Anadolu'da az nüfuslu kentlerde büyük erişilebilirliği nedenlemiştir. Bu bölge ve kentlerinde kentsel nüfus belirli bir süre sonra (lagging) artmıştır. Ancak demiryolları politikasına koşut olarak anılan bölgelerde yaratılmak istenen gelişme merkezlerinde (Kayseri, Malatya, Erzurum gibi) kentsel nüfus ülke ortalamasının üstünde artmıştır.

1950 - 75 döneminde ise bağlantı sistemlerinde öncelik karayollarına verilmiştir. Bu dönemde izlenen liberal ekonomi politikasında bağlantıları bölge merkezlerinden başlayarak geliştirmek ve böylece gelişmiş alanlardaki potansiyelden ivme kazandırıcı olarak yararlanmak istenmiştir. Karayolları 1960'lı yıllardan sonra yine batı - doğu yönünde geri kalmış yörelere sarkmış ve giderek karmaşıklaşmıştır. Bu gelişime koşut olarak ülke ölçeğinde karayollarının yumaklaştığı gelişme merkezlerinin yanısıra «Gelişme Aksları»nın da belirginleştiği izlenebilmektedir.

Karayolları gelişiminin kentleşmeyi nedenlediği bilinmektedir. Karayolları ağı nokta erişilebilirlikleri ile kentsel nüfus büyüklükleri arasındaki korrelasyon katsayıları 1960, 1970 ve 1975 yılları için sırası ile $r_1 = 0.56$, $r_2 = 0.41$ ve $r_3 = 0.36$ olarak bulunmuştur. Değerler 0.25 güven düzeyinde istatistiki olarak anlamlı ilişkileri göstermektedir. Böylece karayollarının iletici güç olarak kentleşmeyi nedenlediği coğrafi - istatistiki yöntemler de kanıtlamıştır.

Çalışmanın son bölümünde ise kentler kademelenmeyi yatay düzenler içinde irdeleyen merkezi yerler kuramının trafik ilkesine göre oluşan kuramsal ağ ile 1975 karayolu ağının yapay ağaç şemaya dönüştürülen çizgesi arasındaki biçimsel benzeşme ve bu ağ üzerindeki kentlerin «Stahler endeksi»ne göre kademelenmesi araştırılmıştır.

Sonuçta karayolu çizgesindeki bağlantı düzeninin kuramsal kademelenmedeki soyut bağlantılara benzediği ve kentlerin yapay şemadaki kademelenmesi ile DPT - KÖYD çalışmasındaki kentsel kademelenme arasında da birliktelikler olduğu görülmüştür. Böylece Türkiye deneyiminde *bağlantı sistemleri ile* mekansal oluşumlar arasında kuramsal ve ampirik yöntemlerle açıklanan ilintilerin varlığı saptanmıştır.

İLLER BANKASI GENEL MD.'NCE 8.7.1980 GÜNÜ İMAR PLANI İHALELERİ YAPILDI

Aşağıdaki imar planı işleri gösterilen ücretler karşılığında ihaleye çıkarılmış ve karşılarında belirtilen yükleniciler üzerinde kalmıştır (F Grubu).

	Keşif Bedeli (Bin TL.)	Alınış Bedeli	Yüklenici
Karapürçek (Balıkesir)	527	198	Köksal KILIÇLI
Karahisar (Denizli)	527	188	Şükrü DAĞLI
İspir (Erzurum)	508	175	Ömer ŞAMLI
Ünlüpınar (Gümüşhane)	383	380	Hasan GENÇAĞA
Torul (Gümüşhane)	322	322	Erkal KEÇE
Yassıçağıl (Amasya)	301	300	Serhat TİGREL
İskenderun (Trabzon)	301	301	Oğuz ALDAN

Görüldüğü gibi İller Bankası keşif bedelleri «ŞPMMO Şehircilik Hizmetleri En Az Ücret Yönetmeliği»ne göre belirlenen düzeylerin altında kalmaktadır. Bununla birlikte bazı yüklenici üyelerimiz, zaten düşük olan bu bedelleri daha da ve hatta % 65'e varan oranlarla düşürmüşlerdir. İhale bedellerinin bu denli düşürülmesi veya düşürülmesine neden olunması, mesleki, kitlesel, ekonomik haklarımızın korunması çabasıyla bağdaşmamaktadır. Şehir planlama mesleğinin korunması çabasında tüm üyelerimizin birlikteliği, kitlesel hakların bireysel çıkarlardan önde geldiği bilincinde olmaları ile olanaklıdır.

SAYIN ŞPMMO ÜYELERİ,
ODAMIZIN MESLEKİ VE ÜYELERİNE İLİŞKİN KONULARDA ETKİNLİKLERİNİ ARTIRABİLMESİ ÜYE ÖDENTİLERİNİN ZAMANINDA TOPLANABİLMESİ GEREKMEKTEDİR. BU KONUDA SİZ ÜYELERİMİZİN DESTEĞİNİ BEKLEMEKTEYİZ.

Feryal Matbaacılık ve Kâğıtçılık Sanayii
Ankara — Tel : 25 38 78

MATBUA

GÖNDEREN : TMMOB ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI
Konur Sok. No. 4/2 Yenişehir/ANKARA

GİDECEĞİ YER :

KISA HABERLER

ŞPMMO YÖNETİM KURULUNA YENİ ATAMALAR YAPILDI

5.5.1981 günü yapılan Yönetim Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu üyelerinden Hilal EREN'in istifasının kabulüne ve yerine yedek yönetim kurulu listesinin başında bulunan Eren KALE'nin Yönetim Kurulu üyeliğine atanmasına karar verilmiştir.

23.6.1981 günü yapılan Yönetim Kurulu toplantısında da Eren KALE'nin istifası kabul edilmiş ve ikinci yedek üye Ergun ERGANİ'nin görevi kabul etmemesi üzerine üçüncü yedek üye Barış İLHAN'ın yönetim kurulu üyeliğine atanmasına karar verilmiştir.

1981 in İlk Yarısında ŞPMMO'ya Üye Olanlar

Üye No	Adı ve Soyadı	Mezun Olduğu Okul
389	Haluk Tunus	ODTÜ
390	Naile Tohumcu	»
391	Çetin Turgay Günal	»
392	Suzan Kantar	»
393	Hasan Duygulu	»
394	Ali Zambakoğlu	»
395	İbrahim Boynukalın	Berlin T. Ün.
396	Seza Candan Ünver	ODTÜ
397	Yıldırım Türker	»
398	Ahmet Özer	İ.Ü. Güz San.
399	Sedat Aklan	ODTÜ
400	Necip Kumbaracıbaşı	İTÜ M. F.
401	Muhammed Akın	İDMMA
402	Murat Cemal Vefkioğlu	Her.-W.U.
403	Selma Akova	ODTÜ
404	Kudret Yasa	»
405	Simin Karaburçak	»
406	Münevver Eminoğlu	»
407	Rezzan Anteri	»

İMAR YASASININ BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ŞPMMO 'ÖNERİLERİ İMAR VE İSKAN BAKANLIĞINA İLETİLDİ.

ŞPMMO tarafından oluşturulan İmar Mevzuatı Çalışma Grubu Haziran ayı içinde çalışmalarının bir bölümünü tamamlayarak, İmar Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin önerileri içeren bir rapor I.I.B.'na iletildi.

Bilindiği gibi ülkemizde her türlü fiziki yapılaşma eylemine ilişkin yasal yaptırımları ve denetimi içeren imar mevzuatının temel hükümleri İmar Kanunu'nda yer almaktadır. Bugün ülkemizde mekansal planlama kararlarının arazi kullanım eylemleri üzerinde etkin olmadığı da bilinmektedir. Bu nedenle, öncelikle İmar Kanunu'nda bazı değişiklikler yapılarak, mekansal planlamanın (bölge planları ve çevre düzeni planlarından başlıyarak imar planları ve uygulama planlarına varan bir kademeler bütünü içinde) ülkemizde arazi kullanımına ilişkin eylemler üzerinde daha etkin kılınması sağlanmalıdır. Ve ayrıca, İmar Kanunu'nun bazı maddelerinin uygulanması sırasında doğan aksaklıkların ve bu Kanunla getirilen bazı yaptırım eksikliklerinin giderilmesi içinde gene bazı maddelerde değişikliklerin yapılmasına gerek vardır.

Yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda ŞPMMO tarafından hazırlanarak İ.İ.B.'na sunulan Raporda İmar Kanunu'nun 14, 25, 27, 28, 33, 34, 35, 42, 45, 48, 50, 52, 55, 56, 57, Ek-7 ve Ek-8'nci maddelerinde bazı değişiklik önerileri getirildi.

Ancak, İmar Kanunu'nda yukarıda belirtilen maddelerle ilgili parçası değişiklik önerilerinin yeterli olmayıp, İmar mevzuatının genel anlamda ve bütüncül bir yaklaşımla yeniden ele alınması ve bu anlamda mekansal planlamaya ilişkin sorunlara köklü çözümler getirici önerilerin geliştirilmesine gerek duyulmaktadır. Bu amaçla, ŞPMMO İmar Mevzuatı Çalışma Grubu ve MO Çalışma Grubundan oluşturulan ortak komisyon çalışmalarına Ağustos 1981 den itibaren başlanacaktır.

Yerleşme Birimleri ve Şehircilik Enstitüsü Kuruldu

İstanbul Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi Mimarlık Fakültesi bünyesinde kurulan Enstitü'ye üye olmak isteyen üyelerimiz başvuru formunu Odamızdan temin edebilirler.

Enstitü'nün yönetmeliğinde belirtilen amaçlar ve çalışma alanları özetle şöyle dir. «Ülke yerleşme sorunları ve bu sorunlar kapsamına giren toplumsal, ekonomik, kültürel ve fiziksel araştırmaları yapmak, tarihsel perspektif ve teknolojik gelişme çerçevesinde yeni gelişmeleri izlemek bu amaçla ülkeler arası bilgi aktarımını sağlamak ve bilgi birikimini gelecek nesillere aktarmak amacıyla yukarıda belirtilen çalışmaları uygulamalı olarak yapma olanaklarını kullanmak.»

Bu amaçla yapılacak çalışmalar, Eğitim ve Öğretim Çalışmaları, Araştırma Geliştirme ve Planlama Çalışmaları ve bu çalışmaları yürütmek için Çalışma Grupları Kurmaktır. Eğitim ve Öğretim Çalışmaları, gereğinde kamuya açık konferans, sempozyum, seminer, panel ve kursları da içermektedir. Araştırma, Geliştirme ve Planlama çalışmaları da, Kırsal, kentsel, Büyük şehir bölgeleri, bölgesel ve ülkesel yerleşme yapısı ile ilgili her türlü toplumsal, ekonomik, kültürel ve fiziksel araştırmaları bir bütün ve bütünün parçaları halinde yapmak, konut alanları, endüstri alanları, hizmet alanları, rekreasyon, serbest ve yeşil alanlar, ulaşım vb. ile ilgili olarak envanter çalışmaları yapmak; planlama, tasarlama, düzenleme ve uygulama faaliyetlerine veri ve direktif oluşturacak ölçütlerin belirlenmesini sağlamak; tarihi sit ve kentlerin, eski kent mekanlarının, tarihi dokusunu korumak, sıhhileştirmek ve geliştirmek amacı ile envanter çalışmaları yapmak; yukarıda belirtilen konularda bilimsel incelemeleri ve araştırmaları yapmak gibi amaçları içermektedir.

Amaçlar konusunda daha ayrıntılı ve üyelik koşulları hakkında ki bilgiler Odamız sekreterliğinden temin edilebilir.

"Cumhuriyetten Günümüze" Teknik Kongresi Yapılıyor

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim kurulunca bu yılın çalışma programına alınan «Cumhuriyet'ten Günümüze Teknik Kongresi» 1981 Ekim ayının ikinci yarısında toplanacaktır. Kongrenin kpasamı şu dört ana başlıkta toplanmaktadır.

1. Tarım, Orman, Hayvancılık
2. Maden, Sanayi, Enerji
3. Kentleşme, Yapılaşma, Çevre, Ulaşım
4. Mühendislik, Mimarlık

Kongre hazırlık çalışmaları her ana başlık için ilgili oda temsilcilerinden oluşan alt komitelerle, odaların temsilcilerinden oluşan bir üst komite tarafından yürütülmektedir.

Kongrenin amacı, yalnızca TMMOB'in açıklanan başlıklar altındaki birikiminin ortaya konması ile sınırlı olmayıp, bu konularda çeşitli çevrelerde oluşan birikimin, konuların değişik boyutlarının ortaya konmasıdır.

Alt komiteler şu ana kadar tartışılması istenen konularda sunulacak tebliğlerle bunları sunacak tebliğcilerden bir bölümünü saptayarak üst komiteye iletmiş bulunmaktadır. Kongre boyunca tebliğlerin yanısıra, panel, dia gösterisi, fotoğraf sergisi gibi etkinliklere de yer verilmesi için gerekli hazırlıklar yapılmaktadır.

Kongre çerçevesinde tasarlanan tebliğ, panel, gösteri vb. etkinliklerin bir bölümü kesinleşmiş olmakla birlikte kesin program Ağustos ayı sonunda belirlenecek, buna göre kongre dört ya da beş gün olarak Ekim ayının ikinci yarısında saptanacak bir tarihte toplanacaktır.

TEZ ÖZETİ

6785/1605 SAYILI İMAR YASASININ 42. MADDESİNE ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM.

Ömer KIRAL, 13.1.1981
(IX+104 s.)

TEZ YÖNETİCİSİ : TUĞRUL AKÇURA

Tez günümüz imar mevzuatı çerçevesinde imar planlarının uygulanması amacıyla yapılması gereken resen parselasyon planlarının irdelemesini amaçlamaktadır. Bu irdeleme sürecinde resen parselasyon planlarının tarihsel gelişmesinden hareketle günümüzdeki işleyişi ele alınmakta ve günümüzdeki işleyiş örnek olaylarla açıklanmaya çalışılmaktadır. 6785/1605 sayılı İmar yasasının 42. maddesi ile belediyelere, imar planlarının gerçekleşmesini sağlamak amacıyla arazi ve arsaların resen birleştirilmesi, ayrılması ve hisseli yada hissesiz olarak imar parselleri durumuna getirilerek eski sahiplerine dağıtabilme yetkisini vermektedir.

Bu işlemler sırasında belediyeler, yol ve yeşil alanlar için alanın % 25 ine kadar bir kısmını bedelsiz olarak ayırabilmektedir. İşte bu yetkiyle belediyeler imar planlarına göre, kentsel alandaki arsa ve arazileri, sahiplerinin olurunu almaksızın imar parselleri durumuna dönüştürme olanağına sahiptirler. Bu olanağa karşın resen parselasyon planlarının günümüzde yaygın olarak kullanılmadığı tahmin edilmektedir. İmar planlama sürecini ve kentlerin gelişmelerini eleştiren bazı yazarlar bu yöntemin kullanılmasını savunarak planlı bir gelişmenin sağlanacağını belirtmektedirler. Ancak günümüzde gerek imar planlama sisteminin özellikleri ve gerekse kentlerin gelişmesinin özellikleri, bu türden savları doğrulamamaktadır. Bugün imar planlama sistemiyle kentlerin gelişmesi denetlenememektedir. Plana rağmen parselasyonlarla gecekondulaşma, kaçak apartmanlaşma vesaire büyük kentlerde % 60 dan fazla bir yer tutmaktadır. Ayrıca plana göre rızai parselasyon türünden mevzi plan ve parselasyonlar imar planı sınırları dışında odak noktaları yaratarak çevrelerinde yerleşme talepleri oluşturmaktadır. Diğer yandan, kentlerde giderek yaygınlaşan hisseli tapu türü mülkiyetlerin olduğu bölgelerde, 42. madde uygulaması (resen parselasyon) sonucu elde edilen imar parselleri çok miktarda hisselendirildiği için, bu bölgelerin gelişmesi olanaksız duruma gelmektedir.

Özellikle büyük kentlerin mekansal biçimlenişlerinde, büyük ölçüde gecekondulaşma, kaçak apartmanlaşma türü yerleşmelerin üzerinde yer aldığı plana rağmen rızai parselasyonlar ve mevzii planlar yoluyla toplu konut girişimleri, konut kooperatifleri, sanayi girişimleri türü yerleşimlerin üzerinde yer aldığı plana göre rızai parselasyon planlarıyla, imar planının önerdiği gelişmenin sağlanması ve denetlenmesi giderek olanaksız bir duruma gelmektedir.

ÇAĞRI

(Sayfa 1' den Devam)

zamanı gelmiştir. Mesleğimizi doğrudan ilgilendiren pek çok gelişme söz konusudur ve bu gelişmelere ŞPMMO Yönetim Kurulu doğrudan ve dolaylı olarak katkı koymak kararlılığındadır.

Hepimizin ŞPMMO çatısı altında derlenip toparlanmasının gereği ortadadır. ŞPMMO Yönetim Kurulu üyelerinin maddi ve manevi desteği olmaksızın üyelerimizi ve tüm toplumu doğrudan ilgilendiren mesleki gelişmeleri izlemek, yorumlamak, katkı koymak gibi eylemleri yürütecek güçten yoksundur.

Hepimizin başta il ve işyeri temsilcilikleri olduğu halde dinamizm içinde olması ve ŞPMMO'na katkıda bulunması kaçınılmazdır.

Yönetim Kurulu üyelerinden gelecek yönlendirmeleri değerlendirecek ve bir program çerçevesinde şehir ve bölge planlama mesleğinin tek sesi olarak tabandan gelen güdüleri daha üst makamlara iletmeye çalışacaktır.

Katkılarınızı bekler, saygılarımızı sunarız.

KİTAP TANITIMI

«5 HAZİRAN DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ DEĞİŞEN ÇEVRE KAVRAMI VE PLANLAMA SEMPOZYUMU», isimli kitap, odamız kitaplığına konmuştur. Söz konusu, kitap, Ege Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Kent Planlama Bölümünün, İzmir Metropoliten Alan Nazım Plan Bürosunun yardımıyla hazırladığı sempozyumdaki tebliğleri içermektedir. Kitap'ta Dr. Tayfun Taner'in, «Planlamayı Planlamalı», Dr. Orcan Gündüz'ün «Fiziksel Planlama Çalışmalarında Çevreselci Yaklaşım», Dr. Bozok Özerdim'in «Kentsel Çevre ve İnsan», Prof. Dr. Ahmet Samsunlu, Ass. Davut Özdağlar'ın «Metropoliten Şehir Planlamasında Endüstride Oluşan Artık Suların Bir Faktör Olarak Yeri» Doç. Dr. Ertuğrul Erdim'in «Katı Artık Giderilmesinin Planlaması», Hanefi Caner'in «Kıyı Bandı, Doğal ve Tarihi Çevre Düzeni Üzerine» Dr. Güneş Gür'ün «Enerji, Çevre ve Ulaşım», Aysel Bayraktar'ın «Çevre Koruma ve Peyzaj Planlaması», Dr. Ümit Erdem'in, «Tarımsal Toprakların Korunması ve Çevre Kirliliği», Doç. Dr. Mehmet Köseoğlu, Dr. M. Bülent Özkan'ın, «Rekreasyonel Yönden Değerlendirme Yöntemleri», Doç. Dr. Mehmet Ayan'ın «Çevre Sorunu Açısından Hızlı Nüfus Artışı ve Kentleşme», Cengiz Soğancıoğlu'nun «Kıyılarımızdaki Yanlış Kullanımlar», Prof. Dr. Tuğrul Özgür'ün «Toplum Sağlığı Açısından Çevre» isimli tebliğleri yer almaktadır.

ŞPMMO ÜYELERİNE,

MİMARLAR ODASI İLE YAPILAN ANLAŞMAYA GÖRE ÜYELERİMİZ MİMARLIK DERGİSİNİ % 50 İNDİRİMLİ ALABİLECEKTİR.

GÖNDEREN : TMMOB ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI — Konur Sok. No. 4/4-06 Yenişehir/ANKARA

GİDECEĞİ YER :

TMMOB Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odası Yayın Organı Bask. ERK Basımevi — Tel. : 30 39 16 İlân Koşulları : Sütun cm'si : 175 TL. 1/2 Sayfa 7.500 TL. Tam Sayfa 14.500 TL. Yayın ve Kültür faaliyetleri ilanlarında % 20 indirim yapılır.